

Abonamente:

• un an . 750 Lei
• 1/2 an . 390 Lei
• 1/4 an . 195 Lei

Tribuna Nouă

• REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Solev. Regina Maria Nr.
12 Tipografia „Aradul”

INSERȚII

se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NATIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Alegerile pentru Camerele Agricole

Arad, 16 Iulie.

Până într-o lună, — adică mai înainte de termenul fixat de lege, 13 Oct. — vor avea loc alegerile pentru constituirea Camerelor Agricole. Aceste alegeri, dacă ținem seama de motivele determinate ale alcătuirii egii pentru crearea acestor instituții, nu au un caracter politic sau, încă voii, fac parte integrantă din politica unui program de politică agricolă.

Inființarea acestor Camere cu așele lor atribuțiuni nu constituie decât o completare a reformei agrare a cărei aplicare este pe sfârșite. Situația e cunoscută. Odată cu aplicarea reformei agrare în primul punct, — exproprierea — producția agricolă a țării a scăzut cu un procent considerabil. Cauzele acestei micșorări a producției sunt de două feluri: unele de ordin incidentar și trecător dela sine, ca de pildă starea excepțională din timpul războiului și de după război, și lipsa mijloacelor de grăbire a repartizării pământurilor și altele de ordin psihic social și tehnic. Între cele din urmă, cele mai de seamă sunt lipsa de interes și nepregătirea absolută a țărânului de a conduce și exploata, a stăpân, mica proprietate. Aceste cauze, prin esența lor, sunt menite să se permanentizeze în caz când nu le iau serios și eficace măsuri de îndreptare. Printre aceste măsuri s'a preconizat și s'a pus în practică prin reglementări inființarea unor instituții oficiale în sarcina cărora se lasă mijloacelor de a supraveghea viața agricolă și de a mări producția solului.

Atribuțiunile acestor instituții sunt multe și variate și reamintim că trebuie o deosebită conștiință a răspunderii la viitorii lor membri pentru a le să răspundă intențiilor legiuitorului. E destul să amintim modul cum vor fi compuse Camerele de Agricultură pentru a se vedea că aceste variate terenuri de activitate vor îmbrățișa ele.

Fiecare județ va avea o Cameră care se va compune dintr'un consiliu de 28 de membri, dintre cari 17 aleși și 11 membri de drept. Printre acești din urmă vor fi: prefectul județului respectiv, consilierul agricol, medicul veterinar, inginerul silvic, administratorul finaciar și delegații Camerelor de Industrie și Comerț, Camerelor de Muncă și Cooperatie. Restul de 17 vor fi aleși de către toți cei cari stăpânesc în deplină proprietate 3 hectare de pământ (adică 5-5 și jum. jugăre), arendașii cu cel puțin 10 ha. pământ (adică 19 jugăre cad.), pomicultorii, viticultorii și horticultorii cu un hectar (2 jugăre cad.), proprietarii de păduri cu 5 ha. (8 și jum. jugăre) și toți absolvenții cu diplomă ai școlilor de agricultură, silvicultură și medicină veterinară aflați în județ. Aceștia sunt alegători. În ce privește aleșii, ei vor trebui, în interesul general, să fie oameni gospodari și pricepuți în cari semenii lor să aibă toată încrederea că le vor cunoaște și susține nevoile și că vor stăru pentru aflarea mijloacelor de propășire agricolă a regiunii respective. În căderea acestor Camere Agricole intră cercetarea și raportarea mijloacelor de înlesnire a transporturilor pentru producători atât pe căile ferate cât și pe apă, modi-

ficările necesare de adus taxelor vamale, înființarea de ferme, depozite de reproducători, împăduriri, lucrări de irigații, de drenaje, înființări de izlazuri.

Rostul acestor instituții mai este de a înființa și sprijini școli pentru toate ramurile agriculturii, și de a provoca o mai bună valorizare a produselor. Se vor ocupa cu procurarea de semințe selecționate, mășini și unelte agricole, vor avea sarcina de a întemeia expoziții și târguri de desfacere și de a procura elugarilor toate necesarele gospodăriilor.

Este, precum se vede, în căderea acestor instituții un câmp larg și mănos de activitate de ordin pur economic. Dar pentru a ele să corespundă menirii pentru care au fost create trebuie ca toți cei ce au dreptul de alegători să se pătrundă de adevărul că nici politica și nici ambiția și desertăciunea curată n'au ce căuta acolo unde se cere numai muncă și pricepere în chestiunile de lucrat pământului, de creșterea vitelor, de muncă vie și a pomilor, de împăduriri și de negoț cu bucatele și cu toate roadele pământului.

În acest lăptos dacă se vor face alegerile se prevede, pentru economia noastră națională, o transformare în bine care va acoperi în scurtă vreme lipsurile provocate de vremile excepționale prin cari am trecut și o îndrumare spre cultura intensivă, care va putea să redea țării dreptul de a se numi o țară agricolă.

Presă iredentistă din Ardeal și controlul militar în Ungaria

Ziarul iredentist maghiar „Brasov Lapok” protestează împotriva „întreaga opinie publică maghiară” în contra controlului militar interzis în Ungaria.

Oamenii aceștia se trezesc, precum se vede, în Ungaria lui Horty. Căci altfel cum ar fi posibil ca un ziar din țară să ia apărarea Ungariei împotriva României.

Rostul excursiilor școlare

Arad, 16 Iulie.

România Mare de după război, n'asî exagera de loc, când așî culege să o compare cu o mică Americă europeană. României dinaintea războiului i se zicea Belgia orientului și chiar Japonia occidentalului, așa că culegea comparației de mai sus este perfect justificată.

Aici e patria întinșelor lanuri de grâne, aici e imenselor păduri, cu cele mai alse lemne de construcție, în subsolul ei stau adânci zăcăminte de petrol și cărbune și micile ei centre industriale tind spre avânturi nebănuite. Munții Apuseni, valea Oltului, a Lotrului și Buzăului formează mici regiuni californiene, iar stațiunile noastre climatice și balneare, de-ar fi înzestrate cu tot confortul celor din Apus, ar putea ocupa primul rang atât ca număr cât și calitate.

Amintind numai pe cele de mai sus, socot că este necesar a afirma că pentru generația școlastică de azi toate aceste minunate bogății vor fi numai îndemnuri în a se lega, tot mai mult, de pământul nostru românesc.

Și de ar fi să vorbim de contactul școlarilor dintr'o anumită regiune, cu a celor din regiunile în trecere, întrezărim în cel mai apropiat viitor, acea colaborare dezinteresată între adevărații frați. Ardeleanul de mâine va fi convins, pe deplin, că pe malul stâng al Dunării, cași în Dobrogea, sau în țara dintre Prut și Nistru va întâlni cu orice ocazie un frate bun, care înțelegându-l îl va ajuta. Moldoveanul își va aduce odată aminte — că cu câțiva ani în urmă, cu ocazia unei excursii în Ardeal — a întâlnit acolo suflute atât de aproape de al său, încât i se părea că stă de vorbă cu ai lui, pe prisma vrecii case cu pridvor!

Da, da! sunt sigur că ridicarea generațiilor de azi, ne va aduce adevărată frăție, frumoasă și neprecupețită unire. Ce de fapte mărețe și impenabile ne rezervă acest viitor apropiat! În momentul de față tinerii absolvenți ai liceului nostru de băieți se găsesc poate pe meleagurile Moldovei, iar în ziua de 18 Iulie Aradul primește cohorta cercetătorilor Cetatei Ismail din Basarabia. Dece nu i-a fost dat și lui lăncu să trăiască această mare clipă?

Și de ce noi, cari o trăim, nu știm s'o divinizăm, când cei cari ne-au făcut-o au îngrozit și vor îngroșa, decenii întregi, spicele de grâu din lanurile Marășeștilor?

Expulzarea unor bolșevici „români” din Belgia

Ziarul „Ru” anunță că 8 studenți din Basarabia, de naționalitate rusă, au fost eliminați din universitatea din Liege și expulzați din Belgia, pentru propagandă bolșevică. Acești studenți, cari s'au dus în Belgia beneficiind de cetățenia română și de sigur de alte avantaje acordate de Statul român, după cum vedem, numai cinsti nu se-au făcut peste hotare.

Comerțul în trecutul României

Arad, 16 Iulie

Deși pe timp de vacanță, ne aflăm în perioada comercială. Abrogarea concordatului forțat, diferitele legiuri privitoare la chestiuni economice, reorganizarea Camerelor de Comerț și Industrie cu viitoarele alegeri pentru constituirea acestor instituții pe baze noi și, în sfârșit, apropiata deschidere a Târgului de Mostre, marele eveniment al Aradului, au imprimat atmosferei locale o pronunțată culoare comercială. Să vorbim deci de comerț. Credem că interesează, în special Ardeaul, istoria comerțului practicat în țările românești din cele mai vechi timpuri. Un rezumat al acestei istorii îl publicăm în rândurile ce urmează:

Contractul comercial al Românilor cu străinătatea e foarte vechi. Avem documentele lui Andreu II. Regele Ungariei, și Papa Honoriu III. din 1222, pentru privilegiul dat cavalerilor Teutoni de a nu plăti nici o vamă când vor trece prin țara Românească. Aoi Bela IV. Regele Ungariei, în 1260 regulează vama comerțului cu coloniile latine. Voevozii țării Românești, cât au statut cu domnie pe tronul țării, aveau încheiat un tratat comercial cu brașovenii. Acest tratat e reînviat la 6 August 1413 și de Mircea Vodă cel Bătrân. Comerțul cu brașovenii se făcea aproape exclusiv numai pe drumul de pe valea Prahovei, pe la Câmpina, și Timiș în țara Băsei de peste Carpați, care drum se numea al negoiului din Brașov. Drumul pe la vama Rucărului-Bran încă se întrebuința pentru comerțul cu Ardealul, dar în măsură mai mică, trecerea cu afaceri comerciale spre Brașov fiind ca un privilegiu al satelor locuitorilor de pe valea Prahovei. Drumul pe la Rucăr era mai mult rezervat pentru solii cari veneau sau mergeau cu solie domnească sau cu poștă, și pentru călători. Aceste drumuri erau frecventate deja și pe la sfârșitul secolului XIV, dupăcum se vede din descrierea drumului făcut de călătorii germani Sparnau și von Teunstedt, la întorcerea lor dela Ierusalim în anul 1385. Afară de vama de Căneni și Turnu-Ros, pe unde se făcea comerțul cu Sibiu, din Oltenia se mai făcea comerț pe la vama dela Cernăți, iar la Dunăre, cel mai însemnat port comercial, înainte de ridicarea Gălaților, era schela dela Brăila. După pacea dela Cuciuc-Kainargi în 1775, comerțul cu mărfurile peste Dunăre luând o mai mare dezvoltare, Alexandru Ipsilant voevodul României înființează alte trei schele pe Dunăre, schela Orasului în județul Ialomița, Zimalele în Teleorman și Islazul în Romania. Comerțul moldovenilor cu Ardealul, pe lângă Sibiu și Brașov, mai frecventat se făcea cu Bistrița, pe la schela dela Câmpulung (în Moldova). La Cernăuți și Movila era vama pentru mărfurile din Polonia și pentru cele ce treceau pe drumurile comerciale din Polonia. Deși aceste drumuri erau cele mai scurte (pentru cei din Silezia) la Iași și București, totuși marfa ce se aducea din Lipsca și din Breslau, trecea prin

Vienna, din cauză că drumurile austriece erau mai bine întreținute. La Dii, Bistret, Cernăuți, Cioabănești, Lichirești, Olargiu, Oltenița, Orașul de Floci și altele în timpul lui Constantin Brâncoveanu (1695) se făcea comerț important prin vămile de acolo.

Între privilegiile, concesiunile și favorurile reciproce ce se făceau comerțului în și din Țările Românești, vedem pe cele date Ragasenilor, în 1438, veniți cu negoți în Țara Românească, scutirea de vamă ce face Col-gul din Veneția unor mărfuri pentru Mihail Viteazul, relațiile comerciale cu Veneția. Concesiunile reciproce cu Polonia au fost mai multe. Petru Vvod. al Moldovei, în 1356, acordă Polonilor liberul comerț cu țările sale, care e întărit prin tratatul încheiat în 1459 între Ștefan cel Mare și Cazimir, regele Poloniei, și prin alte concesiuni acordate Polonilor de aceluși Domn moldovean, prin o mulțime de hrisoave, posteroare acestui tratat. Prin tratatul din 1510, încheiat de Bogdan Vodă Chiorul cu Sigismund, regele Poloniei, se permite comercianților poloni să facă comerț liber în Moldova, Muntenia și în Turcia, iar comercianții moldoveni să facă comerț liber în Polonia și Litvania, având a plăti ambele părți taxele vamale convenite. Concesiunile cele mai mari se făceau, dupăcum era și firesc, ca vecini între orașele comerciale săsești din Ardeal și Voevozii țărilor Românești dela Dunăre. Pe lângă tratatul lui Mircea din 1413, avem cel: ale urmașilor săi, Radu II. Voevod, numit Praznaglava din 1421, al lui Dan II. din 1422, al lui Vlad I. Dracul, din 1437, și ale urmașilor acestora. La schimb și Regii Ungariei încurajează comerțul din Țările Românești. Astfel, avem diplomele Regilor Ungariei, Vladislav, din 1513, și ale lui Ludovic, din anii 1519 și 1523, pentru piețele și alte mărfuri ce se vor importa din Țările Românești în cele trei centre comerciale dela frontiera Ardealului. Comercianții greci erau rău văzuți în Ardeal. În conflictele vamale cu țările străine, Domnii români consulta și pe neguțarii mai de vază și pricepuți. Astfel vedem că Petru Schiopul ca Domn în Moldova, la 8 Ianuarie 1579, imediat după sărbători, convoacă un sfat de boieri și neguțarii spre a lua măsurile necesare pentru neajunsurile ce făceau vameșii din Gălații neguțătorilor moldoveni. Același Petru Vodă Schiopul, în a două domnie a sa în Moldova, prin actul din 27 August 1583, acordă neguțătorilor englezi privilegiul și dreptul de a plăti vamă mai mică decât alții. Până și autocrați Rusiei favorizează comerțul din Moldova. Tarul Alexei, prin diploma din 29 Ianie 1656, dă privilegiul de comerț neguțătorilor din Moldova.

În secolul XV se plătea 1 la 30 pentru mărfurile turcești sau care veneau prin Tur-

FOILETON

LEGEA SÂNGELUI

De-o lună zile Himiara plângea moartea bărbatului ei, Fadlal.

Căzuse într'o încăierare, iscată din pricina că tribul său, Beni Kalaat, intrase cu turmele în pășunea celor din Irak. Esmeir, șeful Amranilor, îl străpunsese c'o lance otrăvită.

Până astăzi însă omorul nu fusese încă ispășit; și Himiara se trezia peste noapte, înfiorată de freacățul lileciilor, cari zburau prin prejurul cortului, ca niște suflute fără de odihnă; și cu ochii rătașiți, asculta în tăcere glasul plângător și plin de imputare al lui nimri, care dădea târcoale taberei.

Ca să răzbune moartea lui Fadlal, bărbatului din familia ei se adunaseră în mai multe rânduri și se pusese la pândă, în gropi făcute'n nisip, cu gând să surprindă pe dușman. În câteva rânduri atacaseră pe fața tribul Amranilor, cerând sângele la care aveau dreptul. Esmeir însă le strigase să vie să-l bea din inima lui și-i risipise, înainte chiar de-a fi încredinșat să-biile.

Atunci Himiara, rupându-și rochia în fața tuturor războinicilor adunați, făgăduise că se va da aceluia care-i va aduce capul omoriturii bărbatului ei. Bătrânii se bătură cu pumnii în piept, blestemând sarta care-l făcuse să se nască prea de vreme. Tinerii, îngălbenindu-se, se aruncară

pe cai. Nici unul din ei nu se mai întoarse însă; și doliul lor mări și mai mult jalea în tabără.

Curajul celor din tribul Kalaat scădea, pe măsură ce creștea numărul morților, iar șeful, desânădădui, trimise soli în toate părțile pustului, în tabăra triburilor prietene, rugându-le să se unească la răzbunarea lor. Oroaza ce răspundea însă numele lui Esmeir o luase înaintea călăreților: un singur trib, cel mai sărac, care n'avea nimic de pierdut, lăsa partea Kalaatilor.

Se înțelesesă că tabăra întreagă să pornască la luptă cu flamura roșie în frunte, călăuziți de Himiara.

În cele trei nopți dinaintea atacului, fecioarele nomade jucau înaintea bărbatilor, cântând isprăvile eroilor și farmecul iubirii. Fiăcăii, ca să-și întărească sufletul, își muiau degetele în sângele cald al unui berbec tăiat de curând, iar bătrânele Beduine trăgeau pe nisip cu degetul cel mare dela piciorul stâng semne ciudate pe boscorodiu la vrăji.

În zorii zilei tabăra se puse în mișcare, după regulile războiului.

Frontul liniei de bătaie era alcătuit din călăreți, implotașiți în oțel; coifulurile lor năprasnice sămănu cu vârfurile ascuțite ale unui zid de aramă; în urma lor, pe cămile, veneau pușcași: țevile, cât

niște pâlâni, ale puștilor cu cremele le scilipiau la spinare. Pe urmă șirurile luptătorilor arțănse la mijloc, se lărgeau din nou, desfășurându-se în formă de triunghi.

Cei mai viteji făceau roată, în centru, în jurul flămurei sunte, înălțată pe o cămilă albă. Gătul lung al dobitoacului, împodobit cu mănunchiuri de prisme de sticlă, se lăgăna c'un tăcânit ritmic. Pe cap purta un smoc de pene de struț, iar în jurul picioarelor îl atârna ghirlandă de scoici și mărgăritare. Himiara, în picioare, pe o sea lată de pene ca neaua, se sprijinea de bățul împodobit cu panglici, al flămurei. O rochie de culoarea sângelui, încinsă pe la mijloc cu un șnur nevăzut, i se lipia armonios pe trup.

Părul bogat îl era prins într'un văl, ale cărui colțuri, umflate de vânt la cea mai ușoară adiere, întindeau o lumină gingașă trandafirie pe obrazul alb și pe gâtul gol.

Flamura îi flutura deasupra capului. Toate privirile se îndreptau spre Himiara.

În suflul tuturor stăruia credința că de dânsa atârna izbândă: ea și flamura erau unul și același lucru.

Războinicii Beduini, oțeliți în lupte, o asemănu c'o sabie fină, îmbrăcată în purpură. Tinerii visau la un crin roșu; alți în fața lungilor ei mâneci fluturătoare, îi se părea că văd o porumbiță în săngerată.

Esmeir, șeful Amranilor, fusese înștiințat de apropierea tribului vrăjmaș. În fruntea războinicilor venia deci intru întâmpinarea

lor, galopând pe un fugar sălbatic, cu sabia petrecută pe după umăr, cu sulita împodobită cu panglici, ca pentru sărbători. Ajuns în fața dușmanului, dădu năvală asupra mijlocului liniei, acoperind un răcnet înfricoșat, la care răspunde nechezatul asurzitor al cailor. Războinicii lui se repeziră ca ulii. Învalmășeala fu mare. Kalații izbîiți cu țările slăbeau; îmbărbătați însă de cântecul de război, înaintau din nou; apoi respinși și de data asta, dădură'n sfârșit înapoi.

Atunci Himiara aruncă în învalmășeală făgăduela trupului ei și nădejdeă unor plăceri nemai simite, izbutind să adune din nou în jurul flămurei până și pe cei mai lipsiți de suflet.

Entuziasmați, înnebuniți, scoși din simțiri, Kalații se prăvăliră cu un talaz asupra Amranilor.

Esmeir auzise și el cuvintele Himiarei. Ridicând lancea, sări asupra cămii.

Se opri însă scurt, iar sulita, întinsă amenințător în sus, se plecă spre pământ. Văzuse, stând în picioare, pe șeaua din pene albe, o femeie care i se părua mărăță și înfricoșată ca o floare de sânge răsărită din zăpadă.

Pentru întâia oară simți fiorul frigului. O lăcezeală ciudată îi muia curajul.

Himiara observase și ea pe Esmeir și-și pironi privirea asupra-i.

Atunci războinicii strânse frâul și cărmind calul pe loc, pieri.

Amranii, nemai văzându-și șeful, își perdură vitejia. Kalații înaintau printre săbii,

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românului Nr. 7.

Aviz!

Sâmbătă 18 curent la orele 9^{1/2} seara se va deschide

Primul Cinematograf de vară „Edison”

în Arad Segă, Calea Aurel Vlaicu No. 101. Reg. spriginul on public.

Cu stimă:

Teodor Lăpușca
proprietar.

(1438)

Comisia Economică.

No. 18401/1925.

(1439)

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține la licitație minuendă la 21 Septembrie 1925 orele 4 p. m. în localul D-lui consilier economic (Primăria etaj I. ușa 104) cu privire la pavarea cu piatră a viaductului din Calea Bihorului cca 3100 metri pătrați.

Vadiul de 10% după prețul oferit este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mâinile Comisiunii care ține licitația.

La licitație se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris închise în plic și sigilate, se vor prezenta la începerea licitației și numai atunci se vor lua în considerare, dacă oferentul declară că cunoaște și acceptă condițiunile de licitație. Adjudecarea se va ține de către Consiliul Comunal, în ziua de 23 Septembrie 1925 orele 12 a. m. în sala mică de ședință a Primăriei.

Condițiunile de licitație și caetul de sarcină se pot vedea la D-l consilier economic, în orele de serviciu. Supraoferte nu se primesc.

Licitatia se va ține în conformitate cu articolul 72—80 din legea asupra contabilității publice.

Arad din ședința Comisiei Economice a orașului cu drept de municipiu ținută la 15 Iulie 1925.

Comisia Economică.

Comisia Economică.

No. 18400/1925.

(1440)

Publicațiune de licitație minuendă.

Comisia Economică a orașului cu drept de municipiu Arad, ține la licitație minuendă la 31 August 1925 orele 4 p. m. în localul D-lui consilier economic (Primăria etaj I. ușa 104) cu privire la executarea lucrărilor de pavare cu piatră în suprafață de cca 2000 m. p. în Gai, Str. Bisericei.

Vadiul de 10% după prețul oferit este a se depune în numerar, sau libelul eliberat de vreuna din instituțiile financiare, sau hârtii de valoare garantate de Stat, în mâinile Comisiunii care ține licitația.

La licitație se poate concura (participa) numai cu oferte în scris.

Ofertele în scris închise în plic și sigilate, se vor prezenta la începerea licitației și numai atunci se vor lua în considerare, dacă oferentul declară că cunoaște și acceptă condițiunile de licitație. Adjudecarea se va ține de către Consiliul Comunal, în ziua de 2 Septembrie 1925, orele 12 a. m. în sala mică de ședință a Primăriei.

Condițiunile de licitație și caetul de sarcină se pot vedea la D-l consilier economic, în orele de serviciu. Supraoferte nu se primesc.

Licitatia se va ține în conformitate cu articolul 72—80. din legea asupra contabilității publice.

Arad din ședința Comisiei Economice a orașului cu drept de municipiu ținută la 15 Iulie 1925

COMISIA ECONOMICA

Publicațiune.

Garnizoana Arad aduce la cunoștința publică că în ziua de Vineri 31 Iulie 1925 va avea loc la reședința Garnizoanei (în cetate), licitație publică cu oferte închise pentru vânzarea întregului material rezultat din dărâmarea hangarelor de la Aerodromul de pe șoseaua Arad-Pecica. Materialele pot fi văzute de amatori zilnic la fața locului seful garzei având instrucțiuni pentru aceasta între orele 10—11³⁰. Condițiunile speciale pot fi aflate la garnizoană

Comandantul garnizoanei Arad general (ss) Bădulescu.

Primăria comunală Șiria.

Nr. 912/1925.

Publicațiune de licitație

Primăria comunală Șiria ține licitație publică în ziua de 15 August 1925 pentru liferarea alor 380 metri cubi lemne de foc bine uscate calitatea primă transportate la Gara Șiria.

Vadiul de 5% după prețul oferit se va depune în numerar sau hârtii de valoare la casieria comunei.

La licitație se poate concura numai cu oferte închise și sigilate.

Condițiunile de licitație se pot vedea la biroul notarului sub durata oarelor oficioase.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

Șiria, la 10 Iulie 1925.

(1442)

PRIMARIA.

Nr. 6197—1925.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 21 Septembrie 1925 oara 4 p. m. se va ține în localul Serviciului economic comunal (Primăria, camera Nr. 104) licitațiune publică cu oferte închise pentru închirierea pe timp de 5 ani a prăvăliilor proprietatea orașului devenite libere și evacuabile cu data de 31 Octomvrie 1925 și anume:

1. Prăvălia și dependentele sale din edificiul teatral închiriată până în prezent de Szánthó și Komlós

2. Prăvălia și dependentele sale din edificiul teatral închiriată până în prezent de Reich Ios f, și

3. Prăvălia și dependentele sale din edificiul teatral închiriată până în prezent de Moskovitz Sigismund.

Condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la consilierul economic în orele de serviciu, licitațiunea se va ține în fața Comisiei economice, iar adjudecarea va avea loc în ziua de 22 Septembrie orele 12 în sala de ședință a Consiliului comunal

Art 72—83 din legea asupra contabilității publice sunt aplicabile acestor licitațiuni.

Arad, din ședința Comisiunii economice a orașului cu drept de municipiu ținută la 15 Iulie 1925

(1441) COMISIA ECONOMICA.

Reclama

e sufletul

comerțului

cia, ca: piper, sofran, orez, lămâ, smochine, săpun, stafide, anason, tămâie, bumbac și alte mărfuri aduse pe Dunăre. Intre articolele care se exportau în Ardeal prin n-ghetătorii greci, era piperul, din producțiunile Moldovei mai mult se exportau vite, fructe, buncă, vin, fân și altele. De la Turci se aducea (pe la 1726—31) undelmu, cafea, orez, migdale și alte comestibile ce nu se produc în Țările Românești. Ucele mărfuri românești erau căutate și se exportau de neguțătorii din țară până departe peste frontiere. Exportul se făcea mai cu seamă în Moldova, aproape exclusiv de către armeni, evrei, sași, unguri și raguzani. În Târgoviște (1640) erau mulți neguțători greci și armeni, cari făceau un întins comerț cu Germania, Polonia și Turcia. Abatele Mabry, în tratatul său despre drepturile Statelor europene, ne arată articolele importate din Levant de către neguțătorii, în secolul XVIII prin Țările Românești în Ardeal, și anume: mătase, păr de capră și de câmilă, bumbac, ceață, ceai, cafea, curmale și toate articolele de coloniale, iar cele de export din Ardeal în Țările Românești și de aici mai departe în Turcia, erau articolele de coloniale pentru vopsea. Acestea din urmă se aduceau mai ales din Breslau și din Lipsca, de către neguțătorii greci, bulgari și români, numiți lipscași. În curs de un an, dela 1 Noemvrie 1778 până la 31 Octomvrie 1779, s'a importat în Țările Românești din Ardeal mărfuri în valoare de 4—50.000 de taleri, și s'au exportat din Țările Românești în Ardeal mărfuri în valoare de 60—70.000 de taleri. Către sfârșitul sec. XVIII importarea mărfurilor din țările apusene a sporit, din cauză că casele mai însemnate din apusul Europei căutau debușuri tot mai mari pentru marfa lor în Orient. Pe lângă concurența în calitate mărfurilor, mai vedem că unele centre, în rivalitate cu altele, acordă și oarecare credite neguțătorilor. În raportul din 27 Aprilie 1792, cel fac Leveaux d'Aval și Trautvetter, în numele neguțătorilor silezieni, între altele spun că neguțătorii greci din Viena au cumpărat în acel an toată marfa lor din Breslau, din care o parte au trimis-o în Turcia, iar altă parte în Moldova și Valachia. Apoi mai raportează că în timpul din urmă au trecut prin Breslau mai mulți neguțători din Iași, cari, între altă marfă, au cumpărat zahăr și piper, cărora li s'a d-t-o parte din marfă pe credit. Creditul acordat neguțătorilor însă a adus pagubele caselor comerciale din Breslau, dar pagubele mai însemnate au avut a le suferi casele din Lipsca. Avântul cel mai mare însă l-a luat comerțul pe apă. Brăila și Galați, care și în secolele precedente erau însemnate pentru transitul cel mijlocuș comertului, în secolul XIX, și mai ales dela Regulamentul Organic încoace, se ridică la renaștere europeană. După datele lui Neigelbauer, din 1854, prin portul Galați în cursul unui an au intrat în țară:

Zahăr, de mai bine de	250.000 de taleri
Articole de manufactură englezești	— — — — 200.000 „ „
Postav	— — — — 150.000 „ „
Articole de manufactură turcești	— — — — 750.000 „ „
Ulei de lemn	— — — — 100.000 „ „
Fier	— — — — 60.000 „ „
Smochine	— — — — 60.000 „ „
Piper	— — — — 25.000 „ „
Rom	— — — — 10.000 „ „
Cioli	— — — — 3.000 „ „
Cărbuni de piatră	— — — — 15.000 „ „
Mătase	— — — — 15.000 „ „
Ierc	— — — — 20.000 „ „
Mobile	— — — — 4.000 „ „

trăneau la pământ pe călăreți și le luau caii. Războinicii lui Esmeir, cuprinși de spaimă, o luară la fugă.

După ce împărțiră prada, învingătorii căutară trupul lui Esmeir. Nu era însă nici printre morți, nici printre răniți.

II.

În tabăra Kalasilor petrecerile se țineau laud. Până noaptea târziu tot mai tăiau la berbeci și înăitau pe talgere uriașe, adevărate piramide de pulă, amiat cu sofran. Apoi, beți de bucurie, nomazii se lăsar în brațele somnului.

Himara singură veghea în cort. O lampă de lut, spânzura de grindieiu, arunca o lumină holărită.

Ea nu vroise să ia parte la ospăț și disprefuse trofeele, fiindcă lipsea capul lui Esmeir.

Își scoase vestimintele de sărbătoare și se lungise cu capul în palme pe niște pici de fier sălbatic.

Zarva luptei și huetul taberei îi întetise suferința. Pom d-i, cu care și unesea părul înainte de luptă, îi făcea rău. Pe lângă asta se mai simțea umilită în frumusețea ei, a cărei făgăduință nu fusese în stare să-i răzbune moartea bărbatului.

După acea început să se gândească la războinicul care-o amenințase cu lancia.

Deodată tresări. Freamătul iliciei îi reaminti de sufletul răzbitunat al lui Fadlal și i se păru că se strecurase ceva în cort.

Scoase un tipăt.

Un bărbat, în picioare lângă grindieiu, o privia.

O clipă i se pără că are înainte-i vedea sofului ei; omul însă își dădu la o parte mantaua lui largă și atunci recunoscu pe străinul care fugise la vederea ei.

Se ridică în picioare și, cu ochii mari, căscăți de groază, se uita la dășul.

Nu mai avea însă aerul de războinic:

Până în secolul XVII neguțătorii din țară erau aproape numai greci sau veniți de peste Dunăre. Neguțătorii brașoveni abia în secolul XVII s'au așezat în țară. A estia „se hrăneau cu negot brașovenesc”. Și erau privilegiați de către Domni.

Ioan Ipilanti Voievod, Domnul Țării Românești, prin hrisovul din 6 Noemvrie 1775 scutește plata civeturilor, îndatorând comania neguțătorilor brașoveni să plătească numai 400 de taleri pe an la camera domnească. Grigore Ghica, domnul Moldovei, prin cartea sa din 1 Ianuarie 1731, favorizează pe neguțătorii pământeni față de cei străini. Alexandru Const. Vodă Mavrocordat din Moldova, prin hrisovul din Septemvrie 1783, reînnoiește vechile privilegii ale breslei neguțătorilor din Iași. Asemenea și Alexandru Ioan Călbăntă Vodă, prin hrisoval din 1795 Septemvrie.

Neguțătorii în toate vremurile au fost cinstiți, privilegiați și socotiți de Domnii țării, ca clasa care urmează în cinst după boierii și marii proprietari de pământuri. În vremurile critice, Domnii țării cereau și sfatul neguțătorilor, pe lângă al sfetnicilor. În zilele de sărbătoare pentru Domn și țară, luau parte și neguțătorii la bucuria obștească. Chipul cum stiau în vremurile mai vechi să cinstească neguțătorii festivitățile ce se făceau la Curțile domnești, avem un exemplu din 1632. În acest an, în ziua de 5 Martie, Paul Strassburger, diplomat german, în drumul spre Constantinopol, unde era trimis de Regele său Gustav Adolf II, în misiune diplomatică, în trecere prin București, a fost condus, împreună cu suita sa, cu pompă și cu alai mare, la Curtea domnească a lui Leon Toanșă Vodă. Pe stradă erau strâșiști toți Bucureștii, iar neguțătorii își expuseseră la vedere marfa cea mai de preț din prăvăliile lor.

Neguțătoria în Țările Românești nu se făcea numai de profesioniști. Vedem și boieri fruntași ca Mihail Logofătul cancelarul lui Ștefan cel Mare, căruia Casmir, regele Polonia îi dă permisiunea să facă comerț în Polonia. Apoi Dragomir Udrisțe, Vornicul lui Vlad Călugăruș, între 1482—1492, face comerț de piper în Brașov. Nu numai că comerțul și bresla neguțătorească a fost cinstită de Domnii și de boierii țării în cursul vremurilor, dar întâi de toate prin a lianțe săvârșite între boieri fruntași cu neguțătorii. Din multe exemple, relevăm că stăruia lui Aslan neguțătorul (1678) cu Anija, fata lui Andronache Crupenschi, fost mare Ușier, nepoata de fată a lui Dumitru Stoilnicu; apoi Cernica neguțătorul (1750), căsătorit cu Păuna, nepoata de fiu a lui Cernica Armașul Striebuș, și Costi Tăpăra, neguțător grec căsătorit cu Paraschiva, fiica marelui Vornic Mihailache Sturza.

Până la începutul secolului XVII, toți cei ce făceau comerț se numeau neguțători. În secolul XVII vedem a se face deosebirea comerțului cu băcălii de către neguțătorii bacali, numiți și bacani mai ales în Muntenia și în Ardeal. Numirea de bacal — bacan s'a introdus în limba românească prin neguțătorii turci. Ei derivă din cuvântul arab bakkal, vânzător de legume și alte articole de consumațiune. Pe lângă articolele de consumațiune și cele de coloniale în prăvăliile de băcănie se vindeau în timpul din urmă și articole de drogherie, de farmacie și cărți.

Comande românești în fabricile cehoslovace

Praga. (Rador). — Fabricile cehoslovace de tuburi au primit comenzi importante în caetul uzinelor de gaz din România.

Conflictul din comisia de examinare a avocaților stagiați din Cluj

Cluj, 14. — Deunăzi a început aici examinarea avocaților stagiați în fața unei comisiuni compusă din d-ii Mănescu și Vich Pop, președinți de Senat; delegații Com. de Ap. I, prof. Emil Hăteganu, delegat facultății de drept și dr. Ion Șag și dr. Valeriu Roman din partea baroului clujan.

Dupăce s'au făcut examenele în scris, s'au examinat și oral câțiva avocați stagiați s'a iscat între membrii comisiei examinatoare o ceartă pe chestiunea metodei de clasificare, delegații baroului făcând o nte seprată de a membrilor Curții Apel.

Primii s'au retras astfel din comisia de examinare, care și-a suspendat de funcțiunea.

Baroul de Cluj sesizat de acest caz s'a întrunit în 12 crt., în ședință generală extraordinară dar se pare că fără nici un rezultat, deoarece delegații baroului n'au revinit în comisia examinatoare și nici al noul n'au fost încredințați să le aloc.

Suspendarea examenelor

Examenale s'au suspendat astfel până la sesiunea viitoare, ceea ce a provocat o indignare generală în cercurile avocaților stagiați din Ardeal. Ei rămân și mai departe neminați, dintr'un simplu capriciu al comisiei examinatoare, dupăce jumătatea examenului — partea scrisă au trecut-o și după cei trei ani au stat în așteptarea acestor exam-ni.

Cpiciul comisiei de examinare i-a atim cu atât mai dureros, cu cât avocații stagiați au fost destul de greu loviți de legea unficării avocaților, care li-a creat o situație mult inferioară celei a colegilor din restul țării.

Un proces senzațional

VARȘOVIA, 14. — Tribunalul corecțional din localitate va începe în curând judecarea unui proces cu adevărat senzațional.

Este vorba de procesul intentat conu medicului dentist P. Pastover, care prin hipnotism a comis crime, cu intențiunea a lăsași averea victimelor lui și să ascundă delictele comise.

În prima linie este acuzat că prin hipnotism a determinat pe un bărbat să se lase prin testament întreaga ei avere compusă din 4 mari imobile, bani și bijuterii, după care i-a ordonat să se sinucidă. Nefericita doamnă s'a executat și dupăce a lăsat prin testament toată averea ce posedea lui Pastover s'a sinucis, aruncându-se în stradă dela al treilea etaj al casei, unde locuia.

Tot prin ajutorul hipnotismului a siluit mai multe fete care apoi s'au sinucis.

În momentul când urma să fie arestat monstrul a încercat să fugă, dar a fost prins de poliție.

Acest proces este urmărit cu mare interes de toată populațiunea, care numește pe criminal „demonul Varșoviei”.

Himara se uită lung la el: îi placea. Și, furec, își apropiă buzele de gura lui Esmeir.

Repede sări în picioare. Un liliac se învârtia jalnic, rădăcit, în jurul ei, atingându-o aproape cu aripile ei reci. Și în tăcerea nopții auzi glasul plângător și plin de iniputare al lui nimri, care cerea răzbunarea făgăduită.

Și-aduse aminte de jurământ. Pune mâna pe pumnalul lui Fadlal și i infipăe în peptul amantului ei.

Alături de cadavru, se rostogoli și ea, leșinată.

Liliacul zbură c'ua tipăt ascuțit, nimri multumit tăcu și, eșind din tabără, pieri spre cimitirile pustiei.

Miriam Hurry

Poveste tristă

Bat picuri de ploaie în ferești
Și i toamnă afară, toamnă și în noi,
Ne-a prins o clipă vremea pe-amândoi
Și ne a'adennat să ne șoptim povești

Dar ai rămas tăcută ca în vis
Și basmul drag — de abia închipuit —
De jalea toamnei, trist s'a risipit
La poarta sufletului tău închis...

Prin colțuri de odae s'a lăsat
O umbră fumurie de amurg
— Păienjenș de vreme aruncat —

Și 'n seara ce ne fură tot mai mult
Privesc pierduț la tine, și ascult
Cum lacrimile toamnei, ritmic, curg...

GR. VEJA

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s-au întrunit în consiliu, sub președinția d-lui Ion I. C. Brătianu.

Consiliul s'a ocupat numai de regimul cerealelor.

După datele primite până acum de către guvern reiese că există la țară un surplus de grâu peste nevoile consumației interne de minimum 60 mii de vagoane. Astfel fiind situația consiliul a socotit necesar să întreprindă un regim de export în limitele acestei cantități.

Țara cu tendința slabă a prețurilor mondiale în ceea ce privește grâul în dorința de a se încuraja producătorii, consiliul ascultând expunerile d-lor miniștrii Vintilă Brătianu și Tancred Constantinescu a decis scăderea taxelor vamale de export de la 45 mii lei de vagon la 30 mii.

Pentru celelalte cereale taxele vamale de export au fost menținute.

Se va avea în vedere, însă, ca exportul ovăzului, a cărui producție e mai slabă anul acesta să nu depășească limita necesară aprovizionării interne.

Se va avea în vedere, însă, ca exportul ovăzului, a cărui producție e mai slabă anul acesta să nu depășească limita necesară aprovizionării interne.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Se va permite extragerea oricărui tip de făină.

Exportul de pășură și motorină a fost admis cu următoarele taxe vamale: 2000 lei de vagon pentru motorină și 1000 lei de vagon pentru pășură.

S'a impus, însă, condiția ca întreprinderile petroliere să asigure, la consumul intern următoarele prețuri:

0.50 lei kgr. de benzină grea și 2 lei kgr. de motorină, -- prețurile acestea fiind loco fabrică.

S'a fixat următoarele noi taxe vamale pentru exportul de pește:

3 lei de kgr. pentru chefal și ilari și 5 lei de kgr. pentru scrumbii și reziască murate.

Taxele de export pentru porci, cai și vite cornute au fost astfel stabilite:

Pentru porcii cari depășesc 100 kgr. 1400 lei de bucată, iar pentru acei cari sunt sub această greutate 1000 lei de bucată.

Caii de la 6 ani în sus, 10000 lei de bucată, excluzându-se armăsarii și epelile de pur sânge.

De ce privește celelalte vite s'au păstrat înocamdată prețurile actuale în vigoare.

Discuția delimitării județelor începută în ședința de azi a consiliului va continua mâine.

Consiliul a luat act că aprovizionarea populației din regiunile basarabene bătută de secetă se face în cele mai bune condițiuni.

S'a împărțit mari cantități de porumb, rămânând încă foarte puțin de făcut în această direcție.

Azi va fi un nou consiliu.

Pentru absolvenții normalişti

Revizorul școlar aduce la cunoștință normaliştilor și normalistelor cari în acest an și-au câștigat diploma de capacitate, să și grăbească cu alegerea posturilor în învățământ în jud. Arad. Oricare întârziere va aduce cu sine ocuparea posturilor solicitate.

Intrunire populară

Secția partidului liberal din Banat, Duminec, în 19 l. c. va ține o întrunire populară la Baia Bogdărie, la care va lua parte și dl. ministru Constantinescu, care va ține un expozen despre situația politică actuală și despre activitatea partidului pe viitor. Conform informațiilor noastre, la această întrunire, vor lua parte pe lângă primarii comunelor, foarte mulți din publicul județelor Arad și Timișoara cu familia lor cu tot. După întrunire se va da un banchet, la restaurantul proprietarului de bae Iosif Marossy care va face tot posibilul, ca oaspeții să părăsescă Baile Bogdărie cu amintirea unei zile bune. 1146

Serbare populară

În Duminec de 26 Iulie se va ține în „Grădina zănelor” din Aradul Nou o frumoasă serbare populară a lucrătorilor tipografi din Arad. Vor avea loc diferite și surprinzătoare distracții. În tot timpul serbării va cânta muzica militară a reg. 93 infanterie. De asemenea vor avea loc câteva producții corale ale corului „Gutenberg”.

Biletele de vânzare numai în ziua serbării, la casă.

14 Iulie la Paris

Paris, 15. — Cu prilejul sărbătorii naționale din 14 Iulie, s'a făcut un pelerinaj la cimitirul din Hirsion unde sunt înormantății soldaților români și francezi morți pe câmpul de onoare. La acest pios pelerinaj au participat primarul și deputații orașului, mutilații de război și toată populația. D. Leon Maria, delegatul Asociației generale a invalizilor de război a reamintit suferințele grozave îndurate de populație sub ocupația străinilor și a asociat în același omagiu recunoștința adăncă pentru soldații francezi și români căzuți pentru aceiași cauză. D. Villemant, deputat de Aisne a celebrat în cuvinte emoționante pe eroii căzuți pentru patrie.

Conferința dela Bruxelles pentru pactul de siguranță

Berlin, 15. — În cursul luni Septembrie va avea loc la Bruxelles o mare conferință care va debata proiectul pactului de garanție și siguranță internațională.

La această conferință va participa în mod efectiv și America, care a cerut ca cu această ocazie să se ia și anumite hotărâri în legătură cu protecțiunea minorităților din statele moștenitoare ale fostei monarhii habsburgice.

Presă germană acordă o mare importanță conferinței proiectată și își exprimă convingerea că pactul de garanție și siguranță internațională, va fi încheiat.

Inchiderea parlamentului francez

Deși guvernul francez avea intenția să mai prelungească sesiunea actuală pentru a putea trece pri parlament câteva din proiectele financiare ale d-lui Caillaux, totuși în urma conflictului cu socialiștii, care s'a terminat eri prin desaprobarea bugetului de către socialiștii guvernului a hotărât brusca închiderea parlamentului.

Vacanța va dura până la sfârșitul luni Septembrie sau cel mai târziu în primele zile ale luni Octombrie.

Noua lege a presei în Jugoslavia

Comisiunea parlamentară lucrează la întocmirea proiectului de lege a presei.

Opoziția desfășoară o puternică agitație împotriva acestui proiect de lege și se poate constata un efect imediat al acestei agitații.

Guvernul a fost nevoit să primească propunerea opoziției în virtutea căreia se suprimă articolul privitor la suspendarea și interzicerea ziarelor.

Chiar și articolul cu privire la dreptul de colportaj a suferit o ameliorare și după textul modificat, numai acele exemplare pot fi confiscate, cari n'au ajuns încă în mâinile publicului.

În acest proiect de lege mai era un articol privitor la modul cum trebuie să apară ziarele în vreme de cenzură. Și acest articol, a suferit simțitoare ameliorări.

Debatările asupra proiectului de lege a presei, continuă.

Două conferințe internaționale la Geneva

Sub auspiciile Ligii Națiunilor, se vor ține, la Geneva în lunile August și Septembrie, două conferințe internaționale.

Prima în August și se va ocupa de principiile sanitare și sociale privitoare la asistența copiilor.

Cea de a doua se va ține între 3 și 5 Septembrie și are ca scop să studieze mijloacele de combaterea alcoolismului.

Guvernul nostru a răspuns la invitația Ligii Națiunilor și va participa la lucrările conferinței prin dl. prof. dr. Titu Cane, secretarul general al ministerului sănătății publice.

Doa va pleca la Geneva în cursul luni August.

Un mare tezaur, istoric și de artă descoperite în Polonia

În subsolul mănăstirii „Joanid” situată aproape de orașul Ostrojesk s'a găsit coroa de argint a Poloniei și alte scumpețuri a căror valoare se evaluează la circa 300 milioane franci aur.

După subjugarea Poloniei și împărțirea ei între Rusia, Austria și Germania coroa regală și alte obiecte scumpe aparținând curții au dispărut fără urmă din palatul din Varșovia, cu toate că acest oraș era asediat de ruși. Acum în urmă făcându-se reparațiuni radicale mănăstirii „Joanid” s'au găsit obiectele scumpe dispărute din palatul regal acum 180 de ani ascunse cu îngrijire într-o casetă zidită în subsol. Se crede că coroa a fost salvată atunci de călugării mănăstirii și îngropată unde s'a găsit.

Publicul ca membru în jurul concursului a balcoanelor și ferestrelor împodobite cu flori.

Efectul concursului deschis din partea Târgului de Mostre din Arad, se poate observa peste întreg orașul.

Balcoanele și ferestrele sunt deja reparate. Preturindenii se văd pregătirile. Din partea publicului n'au atras atenția asupra mai multor case particulare și edificii publice — independente de concurs — cari arată nobila inimă a locuitorilor cu îndobirea pompoasă acestora. Aceasta împrejurare a dat ideea conducătorilor a Târgului de Mostre, ca să cheme în juri și pe particulari, cari pot în scris sa ofere cele mai frumoase balcoane și geamuri împodobite cu flori. Recomandările sunt a se face în scris pe adresa Târgului de Mostre Arad, Bulev. Regina Maria No. 10. (1408)

Dl Ștefan Metes, membru corespicient al Academiei Române, va publica în „Biblioteca Semănătorului” din Arad două volume de cercetări istorice.

Caraș-Severinul va forma două sau trei județe

Caransebeș, 14. — Ceeace preocupă în prezent mai mult păturile sociale și cercurile politice ale Banatului este împărțirea județului Caraș-Severin în două sau trei părți. În ce privește această împărțire s'au ivit mai multe păreri: de-o parte orașenii în frunte cu dl. deputat Conciatu și de alta caransebeșenii în frunte cu d. deputat Orzescu președintele comunității de avere din orașul Caransebeș.

Cercetând trecutul, pe baza unor date istorice, nu putem să dăm dreptate decât caransebeșenilor. În anul 1779 partea nordică a Banatului a primit numirea de comitatul Carașului, iar partea sudică a rămas autonomă cu capitala Caransebeș.

Pe baza art. 27 din lege, din anul 1873, cele 12 companii ale regimentului român-bănățean și compania 12 din Berzance care aparțineau regimentului sârb-bănățean No. 14 se unesc formându-se pe teritoriul de sud al actualului județ Caraș-Severin. „Comitatul Severinului”, care a fost și a rămas până acum vreo 6 ani cel mai puternic scut și cetățuie a românismului în timpurile atător dominații asupritoare. Capitala comitatului Severin a rămas Caransebeșul, care în 1876 ajunge oraș cu magistrat, iar în anul 1881 același comitat își trimite reprezentantul său în casa țării din Budapesta, în persoana generalului Traian Doda. Cele două comitate Carașul și Severinul rămân deci timp în

ARTISTICE-CULTURALE

Bursele Rockefeller pentru institutele universității din Cluj

Ca în fiecare an, institutul Rockefeller a acordat și anul acesta institutele teoretice de pe lângă facultatea de medicină a universității din Cluj, o serie de burse.

Au fost aleși să plece pentru specializare în străinătate d.ii:

Dr. Cosma dela institutul de fiziologie, la Cambridge, cu 120 dolari lunar.

Doctorii Zalog și Manoilă dela institutul de igienă la New-York cu câte 120 și 180 dolari la lună.

Dr. Popovici dela inst. de bacteriologie; dr. Crișan dela inst. de histologie; dr. Turcu dela inst. de bacteriologie și dr. docent M. Kernbach dela institutul de medicină legală la Germania cu câte 60 și 70 dolari lunar, după cum sunt sau nu însurați.

Bursa la Anglia și America e dată pe timp de un an, în Germania pe trei luni.

Instituția Rockefeller suportă deasemenea toate cheltuielile de călătorie ale bursierilor precum și taxele de frecvență și material didactic dela universitățile din străinătate.

x — În Cinematograful Marelui Mureșului de Vineri începând se va reprezenta: „Florica din Ghimeș”, piesă populară în 5 acte. Ca adaus la acest program va rula cea mai nouă revistă de modă din Paris și „Chaplin” ca îngrijitor de bolnavi, burlesc.

Începerea reprezentărilor la orele 10 fără un sfert precis.

INFORMAȚIUNI

Administrative

Rugăm în mod deosebit pe toți abonații noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze imediat când vad o neregularitate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— Onorații noștri abonați cari sunt în restanță cu plata abonamentelor sunt rugați respectuos să binevoiască a-și aduce conturile în ordine.

Suveranul la Băi

Știri particulare anuntă că regele României își urmează în cele mai bune condițiuni cura de băi la Bagnole de l'Orne.

Suveranul va mai rămâne acolo cel mult zece zile, apoi va pleca la castelul său din Elveția, urde va sta până la 15 August și de unde se va înapoia în țară.

Reintoarcerea dlui Prefect al județului

D. Inspector general administrativ I. Georgescu, prefectul județului Arad, s'a înapoiat din concediu venind dela Baile Buziaș ieri la orele 2 p. m.

Având mai multe chestiuni importante de rezolvat, publicul nu va fi primit în audiență decât cu începere de luni 20 Iulie.

Pentru absolvenții școlilor primare

Absolvenții a patru clase primare cari vor a intra în școlile normale din orașul Arad, vor fi admisi și în acest an, după normele cunoscute. Elevii trebuie să depună un examen de admitere, care constă din răspunsuri din I română, istorie, geografie și aritmetică. La limba română examenul în scris e dictand. Aici se va lua în considerare partea ortografică și caligrafică, iar la cel oral, analizarea propozițiilor.

La istorie materialul cl. IV în special acela al Istoriei Ardelenilor. Geografia cl. IV și Iudeosebi România. La Aritmetică și Geometrie mat. cl. IV bine pregătit.

Serbarea de parc a Sindicatului Presei române din Ardeal și Banat în Septembrie

Criza economică din Anglia

Ziarul parizian „Le Journal“ publică următorul articol senzational prin faptele surprinzătoare pe care le înregistrează:

„Englezii sunt economicești — pe de-a-ură. Niciodată nu se vor reîntoarce de unde au plecat, nici au pierdut gustul și dorința de a munci.

Lucrătorul reclamă zile din ce în ce mai scurte; cu bună știre reduce producția, și câte odată refuză să muncască pentru a fi hrănit de stat, îmbrăcat și asușat. Iată pașii și circensele a decadenței române. Patronul nu face uz de mai multă energie. Amicii mei englezi încep week-end-ul de Vineri după amiază; toată Sâmbăta și Duminica joacă Golf și fac curse de automobile, revin obosiți, iar Lunea de-abia dau pe la birou. Cred că se mențin așa în pînă sănătate pentru a lucra mai bine. În adevăr, nu lucrează nimic“.

Totuși situația este foarte serioasă, deși Francezul citat de Le Journal ar exagera.

De cât va timp balanța importului întrece pe cea a exportului în Anglia. Ea vede foarte greu. Numărul celor fără de lucru înscrisi la ministerul muncii este de aproape 1.300.000. Dacă, însă, considerăm persoanele ne asigurate care primesc ajutoare 2.800.000 de guri mîndăcî azi pe seama comunității. Minele, construcțiile maritime, oțelăriile și fonderiile aduc cea mai mare parte a șomerilor.

D. Baldwin, primul ministru, a declarat acum câteva zile în Camera Comunelor: „Poporul trebuie să se salveze singur. Într-o democrație dacă poporul nu poate să-și găsească singur salvarea, statul rămîne nepuținător“.

„Le Journal“, enumerând cauzele crizei scrie: „Răul provine dintr-un dezechilibru al formelor producției. Anglia preocupată de comerțul extern și de producția industrială, a neglijat să-și asigure pâinea zilnică. Clientela manufacturilor sale descrește și ea exportă din ce în ce mai puțin, neasigurând vieța a milioane de cetățeni.

Chiar înainte de război Anglia avea cinci sute de mii șomeri fără de lucru. Germania, Statele Unite și Franța i-au răpit monopolul industriei.

În 1872, Marea Britanie controla jumătate din producția mondială a fontei: în 1903, ea era clasată a treia printre țările producătoare de fontă, după Statele Unite și Germania. Același lucru pentru oțel. De la 1880 până la 1890, Anglia ocupă primul loc; în 1902, Statele Unite și Germania o întrec cu mult. În 1913, în ce privește construcțiile navale, Anglia era cea dintâi, apoi Statele Unite și Germania o întrec cu mult.

Criza există demult, deci marea război a precipitat-o. Războiul a distrus exportul englez, a mărit gurile de hrană prin sprirea emigrației și a dat timp Statelor Unite și Germaniei să-și ia înaintea în toate domeniile.

Singura salvare pentru Marea Britanie este revenirea la agricultură. Suprafața însemnată în 1880 era de 5.600.000 hectare, în 1924 era de 4.400.000 hectare. De aci interesul cel mare pentru agricultură. D. Stanley Baldwin, primul ministru, a dat semnalul. Se ocupă mai mult de fermele sale, de „norci“ săi, decât de industriile sale. Printre emigrare spre state și spre marea colonii engleze, criza engleză se va rezolva.

Acțiunea refugiaților ruși din străinătate

BERLIN. — Ziarul „Borzenkurier“ anunță că emigrații ruși aflați acum în diferite state străine, vor alege un parlament care se va deschide la Paris în cursul lunii August. Acest parlament va reprezenta pe emigrații ruși de pretutindeni și va fi considerat ca emanațiunea voinței poporului rus.

După programul fixat, parlamentul ce urmează să se deschidă la Paris, va alege un guvern rus care să intre în contact cu statele străine, în vederea intensificării luptei pentru dărămarea regimului bolșevic din Rusia.

Parlamentul proiectat va fi prezidat de marele duce Nicolae Nicolaevici, fost comandant suprem al armatelor rusești, și va fi compus din deputații aleși de emigrații ruși, din fiecare stat, ce le-a acordat ospitalitate.

Conducătorii emigrațiilor ruși vor căuta ca guvernul indicat de parlament să fie recunoscut de statele străine, că reprezintă Rusia.

Săptămîna trecută a avut loc în casele principelui Radzivil — care după cum se știe a jucat un rol important în suprimarea lui Rasputin — o adunare a monarhiștilor ruși. S'a hotărît înființarea marelui cartier al „armatei albe“ și s'a luat măsura necesară în vederea începerii unei ofensive contra Rusiei sovietice.

S'a mai hotărît să se propue statelor ce se află în conflict cu Sovietele, ajutorul armatei rusești.

Faptul că monarhiștii ruși au început să se agite din nou, se datorește înăsprirea de relații între Soviete și unele state străine. Monarhiștii caută ca profitând de această înăsprire, să determine dărămarea regimului bolșevic din Rusia.

rilor s'au produs în Ungaria — dela 1 Ianuarie 1924 la sfîrșitul lui Iunie 1925 — 1304 proceduri coercitive în vederea înțelgerilor cu creditorii. În timpul aceluiaș interval, numărul falimentelor a fost în total de 193. În Martie 1925, procedurile acestea au atins numărul maxim d. 203 cazuri, pe cînd cea mai mare parte a falimentelor 41 — s'au produs în luna Iunie 1925.

Devizele și valuta.

Rador, 16 Iulie.

BURSA:		
Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	12262 50	12262 50
Amsterdam	206 40	206 40
New-York	51512 50	51510 —
Londra	2503 75	2503 75
Paris	2430 —	2432 50
Milano	1920 —	1920 —
Praga	1525 —	1525 —
Budapesta	7255 —	7255 —
Belgrad	905 —	905 —
București	250 —	250 —
Varșovia	9862 50	9862 50
Viena	7255 —	7255 —

Cursul devizelor București

pe ziua de 16 Iulie 1925.

	Cerute	Oferite
Paris	9 88	—
Berlin	—	—
Londra	1013 —	—
New-York	208.25	—
Italia	780 —	—
Elveția	40 50	—
Viena	29 10	—
Budapesta	—	—
Praga	6 18	—

	Cerute	Oferite
Napoleon	780. —	—
Mărci	51. —	—
Leva	148 —	—
Lire otomane	112 —	—
Sterline	1010 —	—
Francezi	10 30	—
Elvețieni	39 50	—
Italiani	790. —	—
Dracume	350. —	—
Dinari	360. —	—
Dolari	207 50	—

Marca poloneză	39 40
Coroane austriacă	31 50
maghiară	30 50
cehoslovacă	6 20

Poșta Redacției

Un podgorean. — Ați prăpădit cartea poștală curat de pomă. Meraul trenurilor electrice Arad-Podgoria pe care-l publicăm noi este perfect exact.

Bibliografie

A apărut în editura „CARTEA ROMANEASCA“:

„Orașe din România“ cu 62 figuri de I. Simionescu, prof. univ. — Prețul 80 lei.

Biblioteca Minerva, No. 87: *Spre mai bine*, de J. M. Guyau. — Prețul 5 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria A), No. 7 retipărit: „Vieța Microbilor“, de D-rul I. Gheorghiu. — Prețul 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria A), No. 20: „Protozoarele“, de I. Lepși, profesor. — Prețul 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria A) No. 22: *Nebuloasele gazease*, de M. E. Herovau. Prețul Lei 3.

Cunoștințe Folositoare, Seria B), No. 36: „Omul și societatea“, de Alex. Sluglea, profesor. — Prețul 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, (Seria B.) No. 37 *Bucătăria sătenței (Măncări fără carne)* de Maria Colonel Dobrescu. Inspectoarea școlilor de menaj. — Prețul 3 lei.

Cunoștințe Folositoare, Seria B), Nr. 38: *Cultura speciei de zahăr*, de C. Lăcreșianu, prof. esor. — Prețul 4 lei.

Pagini Alese, Nr. 10—12, retipărit: *Ștefan-Cel-Mare*, de Petre Ispirescu. — Prețul Lei 6.

Pagini Alese, No. 166: „*Popa Duhu*“, de I. Creangă. — Prețul 3 lei.

Pagini Alese, No. 167: *Cum a căpătat Săricești via*, de Victor Crăescu (St. Basarabeanu). Prețul 3 lei.

Pagini Alese, No. 169: *În Munții Noștri*, de Al. Vlahuță. Prețul 3 lei.

Pagini Alese, No. 170: *Icoane Scumpe*, de V. Miliaru. Prețul 3 lei.

Pagini Alese, No. 171: *Poveste*, de I. L. Caragiale. Prețul 3 lei.

Pagini Alese, No. 179: *În vreme de război*, de I. L. Caragiale. — Prețul 3 lei.

Pagini Alese, No. 180: *Izlaz ieftin*, de I. C. Visarion. — Prețul 3 lei.

Se află în toate librăriile principale din Tară.

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONASTR
TELEFON: 694 și 90

SECȚIA MOTOARE: Auto buse pentru circulație în oraș, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, lanțuri. (Încărcătură 3 tone). Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 l. Motoare de benzină de 14, 45, 60 și 90 HP. — Struguri de precizie pentru iarea de ghevinduri Withworth sau milimetrice. Distanțe în vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. Prese cu excentric cu cun de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de le și camioane de orice marcă. Piese pentru motoare de benzină de orice marcă.

Produsele noastre se pot procura cu prețuri originale de fabrică dela magazii de consignație mai jos notate:

Arad: Întreprindere de Mașini și Automobile str. Alexandri nr. 6.

Brașov: „Silvania“ Întreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor nr. 1.

Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirii numărul 9.

Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan Cel Mare numărul 3.

Lugo: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugo.

Oradea-Mare: „Economia“ S. / p. t. Comerț și Indust. Piața Mil Viteazul 1.

Sătmar: Frații Princz, Turnător de Fier și Fabrică de Mașini

Sibiu: Compania Anglo-Americani Bretter Promenade.

Târgu-Mureș: Bică F. Întreprind. tehnică Strada Ștefan V. 1a/.

Timișoara: Schwäbischer Land wirtschaftsverein, Gorove-gasse 5.

Economice.

Prețul aurului pe perioada 15 Iulie — 1 August

Comisiunea aurului întrunită la ministerul de Industrie a stabilit prețul intern al aurului pe cheniza 15 Iulie — 1 August 2. c.

Luând de bază cursul de 664.6 dolari la schimbul mediu al dolarului pe ultimele 15 zile, comisiunea a fixat prețul aurului în lei la: 142.448 kgr.

O statistică a exportului pe ultimii 4 ani

Direcția generală a vămilor lucrează actualmente la adunarea datelor statistice referitoare la exportul pe 1922—1925 al următoarelor articole: cereale, petrol, vite, carne și ouă.

Această lucrare a fost cerută de d. ministru Vintilă Brătianu și ea va trebui să fie gata în 3—4 zile.

Se vor întocmi tablouri cu indicarea taxelor în vigoare în cursul fiecărui an din ultimii 4 și cu specificarea atât a cantităților exportate anual sub regimul fiecărei taxe în vigoare de la an la an, cât și a veniturii realizate de stat de pe urma fiecărei taxe în parte.

Se va mai nota și prețul mondial comparativ cu cel intern la articolele menționate în cursul fiecărui an din perioada 1922—1925.

Noua politică economică a Italiei

Londra, 15 (Rador). — „Morning Post“ ocupându-se de actuale schimbări din cabinetul italian crede că ele dovedesc o nouă orientare în politica economică a d. lui Mussolini și dovedesc intenția șefului guvernului italian de a obține o întărire a creditului Italiei în țară și în străinătate.

Comercializarea uzinelor statului maghiar

Budapesta, (Rador). — După comercializarea căilor ferate ale statului, efectuată de un an, guvernul a decis să transforme asemenea uzinele statului, cari reprezintă cea mai mare exploatare a statului, după un sistem economic autonom gîndus pe principii comerciale și care trebuie să-și acopere cheltuielile din propriile încasări.

Răspunsul Germaniei la propunerile economice ale Poloniei

Varșovia, 15 (Rador). — Delegația polonă a primit răspunsul Germaniei la ultimele propuneri economice făcute de guvernul polon. Aceste propuneri tindeau în special la încheierea unei convenții veterinare și la dreptul Poloniei de a exporta în Germania 350.000 tone cărbuni lunar. Polonia propunea deasemenea un aranjament care să reglementeze relațiile comerciale mutuale pe bază de compensații până la încheierea unei convenții provizorii sau a unui tratat de comerț.

Răspunsul Germaniei a fost supus cercetării guvernului polon. Cercurile bine informate din Varșovia cred că șansele pentru o înțelegere cu Germania sunt actualmente sporite.

Recolta în Bulgaria

Sofia. — După știri primite dela ministerul agriculturii recolta promise de a fi anul acesta de o rară abundență. Seceratul este în plin toi în provinciile meridionale, pe cînd în nord recolta este aproape coaptă. Pajiștile cerealelor reîncepe activitatea și și oferte pentru grîne se înțeleg din ce în ce, provocând o scădere a prețurilor. Măsurile luate anterior pentru asigurarea serviciilor de aprovizionare, în prevederea unei lipse de bucate, sunt desființate progresiv.

Chestiunea trecerii la o nouă monedă în Ungaria

Budapesta, (Rador). — Ancheta proiectată pentru mijlocul lunii Iulie, la ministerul de finanțe, la care trebuia să se discute chestiunea trecerii la o nouă valoare monetară, va fi probabil amînată până la toamnă. Chestiunea formează încă obiectul unor discuții foarte vii. Printre soluțiile propuse până acum, numai două intră în considerație: trecerea la sistemul șilingului austriac sau al celui englez. În timpurile din urmă, partizanii șilingului englez par a câștiga teren.

Falimentele în Ungaria

Budapesta. — După raportul anual al asociației ungare pentru apărarea credito-

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)